

Algorytm Bongartza – obliczenia symboliczne w problemach macierzowych

Andrzej Mróz

**Zakład Kombinatoryki i Obliczeń Symbolicznych,
UMK, Toruń**

FiT 2013

e-mail: amroz@mat.umk.pl

- k – ciało,
- $\mathbb{M}_{n \times m}(k)$ – $n \times m$ macierze nad k ,

- $J_n(\lambda) = \begin{bmatrix} \lambda & 1 & & \\ & \lambda & 1 & \\ & & \ddots & \ddots \\ & & & \lambda & 1 \\ & & & & \lambda \end{bmatrix} \in \mathbb{M}_n(k) := \mathbb{M}_{n \times n}(k)$

– *Klatka Jordana* (o wartości własnej $\lambda \in k$).

- k – ciało,
- $\mathbb{M}_{n \times m}(k)$ – $n \times m$ macierze nad k ,
- $J_n(\lambda) = \begin{bmatrix} \lambda & 1 & & & \\ & \lambda & 1 & & \\ & & \ddots & \ddots & \\ & & & \lambda & 1 \\ & & & & \lambda \end{bmatrix} \in \mathbb{M}_n(k) := \mathbb{M}_{n \times n}(k)$
– *Klatka Jordana* (o wartości własnej $\lambda \in k$).

Dla $A \in \mathbb{M}_{n \times m}(k)$, $B \in \mathbb{M}_{n' \times m'}(k)$,
rozważamy ich *sumę prostą*

$$A \oplus B := \begin{bmatrix} A & 0 \\ 0 & B \end{bmatrix} \in \mathbb{M}_{(n+n') \times (m+m')}(k).$$

Klasyczny problem Jordana

$A, B \in \mathbb{M}_n(k)$ są *podobne*, o ile istnieje odwracalna macierz $C \in \mathbb{M}_n(k)$ taka, że

$$A = CBC^{-1}$$

(piszemy $A \sim B$).

Klasyczny problem Jordana

$A, B \in \mathbb{M}_n(k)$ są *podobne*, o ile istnieje odwracalna macierz $C \in \mathbb{M}_n(k)$ taka, że

$$A = CBC^{-1}$$

(piszemy $A \sim B$).

Problem Jordana

Opisać wszystkie klasy podobieństwa w $\mathbb{M}_n(k)$.

Klasyczny problem Jordana

$A, B \in \mathbb{M}_n(k)$ są *podobne*, o ile istnieje odwracalna macierz $C \in \mathbb{M}_n(k)$ taka, że

$$A = CBC^{-1}$$

(piszemy $A \sim B$).

Problem Jordana

Opisać wszystkie klasy podobieństwa w $\mathbb{M}_n(k)$.

Zwykle problem tego typu ogranicza się do macierzy nierozkładalnych (macierz jest *nierozkładalna*, gdy nie jest podobna do nietrywialnej sumy prostej).

Klasyczny problem Jordana

$A, B \in \mathbb{M}_n(k)$ są *podobne*, o ile istnieje odwracalna macierz $C \in \mathbb{M}_n(k)$ taka, że

$$A = CBC^{-1}$$

(piszemy $A \sim B$).

Problem Jordana

Opisać wszystkie klasy podobieństwa w $\mathbb{M}_n(k)$.

Zwykle problem tego typu ogranicza się do macierzy nierozkładalnych (macierz jest *nierozkładalna*, gdy nie jest podobna do nietrywialnej sumy prostej).

$k = \mathbb{C} \Rightarrow$ klasa podobieństwa dowolnej $A \in \mathbb{M}_n(\mathbb{C})$ zawiera dokładnie jedną (z dokładnością do permutacji klatek) macierz

$$J(A) = J_1 \oplus \dots \oplus J_s$$

w *kanonicznej postaci Jordana*, gdzie $J_1, \dots, J_s$ są odpowiednimi klatkami Jordana.

Klasyczny problem Jordana

$A, B \in \mathbb{M}_n(k)$ są *podobne*, o ile istnieje odwracalna macierz $C \in \mathbb{M}_n(k)$ taka, że

$$A = CBC^{-1}$$

(piszemy $A \sim B$).

Problem Jordana

Opisać wszystkie klasy podobieństwa w $\mathbb{M}_n(k)$.

Zwykle problem tego typu ogranicza się do macierzy nierozkładalnych (macierz jest *nierozkładalna*, gdy nie jest podobna do nietrywialnej sumy prostej).

$k = \mathbb{C} \Rightarrow$ klasa podobieństwa dowolnej $A \in \mathbb{M}_n(\mathbb{C})$ zawiera dokładnie jedną (z dokładnością do permutacji klatek) macierz

$$J(A) = J_1 \oplus \dots \oplus J_s$$

w *kanonicznej postaci Jordana*, gdzie $J_1, \dots, J_s$ są odpowiednimi klatkami Jordana.

A jest nierozkładalna $\Leftrightarrow A \sim J_n(\lambda)$, dla pewnej $\lambda \in \mathbb{C}$.

- k -algebra = pierścień z 1 wyposażony w strukturę przestrzeni liniowej (nad k),

- k -algebra = pierścień z 1 wyposażony w strukturę przestrzeni liniowej (nad k),
- $k[t]$ – k -algebra wszystkich wielomianów jednej zmiennej t nad k .

- k -algebra = pierścień z 1 wyposażony w strukturę przestrzeni liniowej (nad k),
- $k[t]$ – k -algebra wszystkich wielomianów jednej zmiennej t nad k .

Definicja

M jest *modułem* nad k -algebrą Λ , gdy M jest k -przestrzenią liniową z działaniem $*$: $\Lambda \times M \rightarrow M$.

$\text{mod } \Lambda$ = kategoria skończenie wymiarowych Λ -modułów.

- k -algebra = pierścień z 1 wyposażony w strukturę przestrzeni liniowej (nad k),
- $k[t]$ – k -algebra wszystkich wielomianów jednej zmiennej t nad k .

Definicja

M jest *modułem* nad k -algebrą Λ , gdy M jest k -przestrzenią liniową z działaniem $* : \Lambda \times M \rightarrow M$.

$\text{mod } \Lambda =$ kategoria skończenie wymiarowych Λ -modułów.

Każda macierz $A \in \mathbb{M}_n(k)$ wyznacza $k[t]$ -moduł

$$M(A) := k^n$$

z działaniem $f \in k[t]$ na $v \in k^n$ zadany

$$f * v := f(A) \cdot v$$

($k^n =$ wektory kolumnowe).

Dla $A, B \in \mathbb{M}_n(k)$:

- $A \sim B \Leftrightarrow M(A) \cong M(B)$.

Dla $A, B \in \mathbb{M}_n(k)$:

- $A \sim B \Leftrightarrow M(A) \cong M(B)$.
- $M(A \oplus B) = M(A) \oplus M(B)$.

Dla $A, B \in \mathbb{M}_n(k)$:

- $A \sim B \Leftrightarrow M(A) \cong M(B)$.
- $M(A \oplus B) = M(A) \oplus M(B)$.
- $A \in \mathbb{M}_n(k)$ jest macierzą nierozkładalną $\Leftrightarrow M(A)$ jest modułem nierozkładalnym.

Dla $A, B \in \mathbb{M}_n(k)$:

- $A \sim B \Leftrightarrow M(A) \cong M(B)$.
- $M(A \oplus B) = M(A) \oplus M(B)$.
- $A \in \mathbb{M}_n(k)$ jest macierzą nierozkładalną $\Leftrightarrow M(A)$ jest modułem nierozkładalnym.

Obserwacja

Możemy rozważać o wiele ogólniejsze problemy macierzowe i atakować je używając technik współczesnej teorii modułów (reprezentacji).

Problemy

Ustalmy $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$. Problemy obliczeniowe:

Problemy

Ustalmy $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$. Problemy obliczeniowe:

(PK) *Problem postaci kanonicznej*. Wyznacz postać kanoniczną $J(A)$.

Problemy

Ustalmy $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$. Problemy obliczeniowe:

- (PK) *Problem postaci kanonicznej*. Wyznacz postać kanoniczną $J(A)$.
- (PR) *Problem rozkładu*. Wyznacz rozkład $A \cong X_1 \oplus \dots \oplus X_s$, dla nierozkładalnych $X_1, \dots, X_s$.

Problemy

Ustalmy $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$. Problemy obliczeniowe:

- (PK) *Problem postaci kanonicznej*. Wyznacz postać kanoniczną $J(A)$.
- (PR) *Problem rozkładu*. Wyznacz rozkład $A \cong X_1 \oplus \dots \oplus X_s$, dla nierozkładalnych $X_1, \dots, X_s$.
- (PM) *Problem maksymalnego wspólnego składnika*. Wyznacz X, A', B' takie, że $A \cong X \oplus A', B \cong X \oplus B'$ oraz X jest maks.

Problemy

Ustalmy $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$. Problemy obliczeniowe:

- (PK) *Problem postaci kanonicznej*. Wyznacz postać kanoniczną $J(A)$.
- (PR) *Problem rozkładu*. Wyznacz rozkład $A \cong X_1 \oplus \dots \oplus X_s$, dla nierozkładalnych $X_1, \dots, X_s$.
- (PM) *Problem maksymalnego wspólnego składnika*. Wyznacz X, A', B' takie, że $A \cong X \oplus A', B \cong X \oplus B'$ oraz X jest maks.
- (PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadaj, czy $A \cong B$.

Problemy

Ustalmy $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$. Problemy obliczeniowe:

- (PK) *Problem postaci kanonicznej*. Wyznacz postać kanoniczną $J(A)$.
- (PR) *Problem rozkładu*. Wyznacz rozkład $A \cong X_1 \oplus \dots \oplus X_s$, dla nierozkładalnych $X_1, \dots, X_s$.
- (PM) *Problem maksymalnego wspólnego składnika*. Wyznacz X, A', B' takie, że $A \cong X \oplus A', B \cong X \oplus B'$ oraz X jest maks.
- (PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadaj, czy $A \cong B$.
- (PI') Zbadaj, czy $A \cong B$ oraz znajdź konkretny izomorfizm $C : A \rightarrow B$.

Problemy

Ustalmy $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$. Problemy obliczeniowe:

(PK) *Problem postaci kanonicznej*. Wyznacz postać kanoniczną $J(A)$.

(PR) *Problem rozkładu*. Wyznacz rozkład $A \cong X_1 \oplus \dots \oplus X_s$, dla nierozkładalnych $X_1, \dots, X_s$.

(PM) *Problem maksymalnego wspólnego składnika*. Wyznacz X, A', B' takie, że $A \cong X \oplus A', B \cong X \oplus B'$ oraz X jest maks.

(PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadaj, czy $A \cong B$.

(PI') Zbadaj, czy $A \cong B$ oraz znajdź konkretny izomorfizm $C : A \rightarrow B$.

(PK) $\Rightarrow$ (PR),(PM),(PI), ale (PK) jest "trudny".

Problemy

Ustalmy $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$. Problemy obliczeniowe:

(PK) *Problem postaci kanonicznej*. Wyznacz postać kanoniczną $J(A)$.

(PR) *Problem rozkładu*. Wyznacz rozkład $A \cong X_1 \oplus \dots \oplus X_s$, dla nierozkładalnych $X_1, \dots, X_s$.

(PM) *Problem maksymalnego wspólnego składnika*. Wyznacz X, A', B' takie, że $A \cong X \oplus A', B \cong X \oplus B'$ oraz X jest maks.

(PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadaj, czy $A \cong B$.

(PI') Zbadaj, czy $A \cong B$ oraz znajdź konkretny izomorfizm $C : A \rightarrow B$.

(PK) $\Rightarrow$ (PR),(PM),(PI), ale (PK) jest "trudny".

(PM) $\Rightarrow$ (PI).

Problemy

Ustalmy $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$. Problemy obliczeniowe:

(PK) *Problem postaci kanonicznej*. Wyznacz postać kanoniczną $J(A)$.

(PR) *Problem rozkładu*. Wyznacz rozkład $A \cong X_1 \oplus \dots \oplus X_s$, dla nierozkładalnych $X_1, \dots, X_s$.

(PM) *Problem maksymalnego wspólnego składnika*. Wyznacz X, A', B' takie, że $A \cong X \oplus A', B \cong X \oplus B'$ oraz X jest maks.

(PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadaj, czy $A \cong B$.

(PI') Zbadaj, czy $A \cong B$ oraz znajdź konkretny izomorfizm $C : A \rightarrow B$.

(PK) $\Rightarrow$ (PR),(PM),(PI), ale (PK) jest "trudny".

(PM) $\Rightarrow$ (PI). (PI) (i (PI')) ma wiele rozwiązań (postacie Frobeniusa; postacie Smitha...).

Problemy

Ustalmy $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$. Problemy obliczeniowe:

- (PK) *Problem postaci kanonicznej*. Wyznacz postać kanoniczną $J(A)$.
- (PR) *Problem rozkładu*. Wyznacz rozkład $A \cong X_1 \oplus \dots \oplus X_s$, dla nierozkładalnych $X_1, \dots, X_s$.
- (PM) *Problem maksymalnego wspólnego składnika*. Wyznacz X, A', B' takie, że $A \cong X \oplus A', B \cong X \oplus B'$ oraz X jest maks.
- (PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadaj, czy $A \cong B$.
- (PI') Zbadaj, czy $A \cong B$ oraz znajdź konkretny izomorfizm $C : A \rightarrow B$.

(PK) $\Rightarrow$ (PR),(PM),(PI), ale (PK) jest "trudny".

(PM) $\Rightarrow$ (PI). (PI) (i (PI')) ma wiele rozwiązań (postacie Frobeniusa; postacie Smitha...).

Problemy mogą być rozważane dla dowolnej k -algebry (nie tylko $k[t]$).

(PM) Maksymalny wspólny składnik

k – dowolne ciało,

Λ – ustalona skończenie generowana k -algebra, ze zbiorem generatorów $\{\lambda_1, \dots, \lambda_s\}$.

(PM) Maksymalny wspólny składnik

k – dowolne ciało,

Λ – ustalona skończenie generowana k -algebra, ze zbiorem generatorów $\{\lambda_1, \dots, \lambda_s\}$.

Dla $n, s \geq 1$, każdy układ $(M_{\lambda_1}, \dots, M_{\lambda_s}) \in \mathbb{M}_n(k)^s$ (spełniający odp. relacje) wyznacza Λ -moduł

$$M := k^n$$

z działaniami λ_i na M zadanymi przez M_{λ_i} , dla $i = 1, \dots, s$.

(PM) Maksymalny wspólny składnik

k – dowolne ciało,

Λ – ustalona skończenie generowana k -algebra, ze zbiorem generatorów $\{\lambda_1, \dots, \lambda_s\}$.

Dla $n, s \geq 1$, każdy układ $(M_{\lambda_1}, \dots, M_{\lambda_s}) \in \mathbb{M}_n(k)^s$ (spełniający odp. relacje) wyznacza Λ -moduł

$$M := k^n$$

z działaniami λ_i na M zadanymi przez M_{λ_i} , dla $i = 1, \dots, s$.

- M jest w pełni zakodowany jako skończony zbiór danych, wygodny do obliczeń.
- Każdy moduł z $\text{mod } \Lambda$ jest izomorficzny z pewnym modułem zadanym macierzami jak wyżej.

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Ustalmy $M, N \in \text{mod } \Lambda$, $m = \dim_k M$ oraz $n = \dim_k N$.

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Ustalmy $M, N \in \text{mod } \Lambda$, $m = \dim_k M$ oraz $n = \dim_k N$.

B_1 (odp. B_2, B_3) = k -baza $\wedge(M, N)$ (odp. $\wedge(N, M), \wedge(M, M)$).

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Ustalmy $M, N \in \text{mod } \Lambda$, $m = \dim_k M$ oraz $n = \dim_k N$.

B_1 (odp. B_2, B_3) = k -baza $\wedge(M, N)$ (odp. $\wedge(N, M), \wedge(M, M)$).

Stwierdzenie (Bongartz, 1989).

- Dla każdego $f \in \wedge(M, N)$, $g \in \wedge(N, M)$ mamy
 $M = \text{Im}(gf)^l \oplus \text{Ker}(gf)^l$ oraz $N = \text{Im}(fg)^l \oplus \text{Ker}(fg)^l$,
gdzie $l = \max(m, n)$. Ponadto, $\text{Im}(gf)^l \cong \text{Im}(fg)^l$.

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Ustalmy $M, N \in \text{mod } \Lambda$, $m = \dim_k M$ oraz $n = \dim_k N$.

B_1 (odp. B_2, B_3) = k -baza $\wedge(M, N)$ (odp. $\wedge(N, M), \wedge(M, M)$).

Stwierdzenie (Bongartz, 1989).

- Dla każdego $f \in \wedge(M, N)$, $g \in \wedge(N, M)$ mamy
 $M = \text{Im}(gf)^l \oplus \text{Ker}(gf)^l$ oraz $N = \text{Im}(fg)^l \oplus \text{Ker}(fg)^l$,
gdzie $l = \max(m, n)$. Ponadto, $\text{Im}(gf)^l \cong \text{Im}(fg)^l$.
- M i N nie mają niezerowego wspólnego składnika $\Leftrightarrow$
 $\forall (\alpha, \beta, \gamma) \in B_1 \times B_2 \times B_3, \quad \gamma\beta\alpha$ jest nilpotentny.

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Ustalmy $M, N \in \text{mod } \Lambda$, $m = \dim_k M$ oraz $n = \dim_k N$.

B_1 (odp. B_2, B_3) = k -baza $\wedge(M, N)$ (odp. $\wedge(N, M), \wedge(M, M)$).

Stwierdzenie (Bongartz, 1989).

- Dla każdego $f \in \wedge(M, N)$, $g \in \wedge(N, M)$ mamy $M = \text{Im}(gf)^l \oplus \text{Ker}(gf)^l$ oraz $N = \text{Im}(fg)^l \oplus \text{Ker}(fg)^l$, gdzie $l = \max(m, n)$. Ponadto, $\text{Im}(gf)^l \cong \text{Im}(fg)^l$.
- M i N nie mają niezerowego wspólnego składnika $\Leftrightarrow \forall (\alpha, \beta, \gamma) \in B_1 \times B_2 \times B_3, \gamma\beta\alpha$ jest nilpotentny.

Stwierdzenie (M., 2012).

- Dla każdego $f \in \wedge(M, N)$, $g \in \wedge(N, M)$ mamy $M = \text{Im}(gf)^l \oplus \text{Ker}(gf)^l$ oraz $N = \text{Im}(fg)^l \oplus \text{Ker}(fg)^l$, gdzie $l = m$, gdy $m = n$, lub $l = \min(m, n) + 1$, gdy $m \neq n$. Ponadto, $\text{Im}(gf)^l \cong \text{Im}(fg)^l$.

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Ustalmy $M, N \in \text{mod } \Lambda$, $m = \dim_k M$ oraz $n = \dim_k N$.

B_1 (odp. B_2, B_3) = k -baza $\wedge(M, N)$ (odp. $\wedge(N, M), \wedge(M, M)$).

Stwierdzenie (Bongartz, 1989).

- Dla każdego $f \in \wedge(M, N)$, $g \in \wedge(N, M)$ mamy $M = \text{Im}(gf)^l \oplus \text{Ker}(gf)^l$ oraz $N = \text{Im}(fg)^l \oplus \text{Ker}(fg)^l$, gdzie $l = \max(m, n)$. Ponadto, $\text{Im}(gf)^l \cong \text{Im}(fg)^l$.
- M i N nie mają niezerowego wspólnego składnika $\Leftrightarrow \forall (\alpha, \beta, \gamma) \in B_1 \times B_2 \times B_3$, $\gamma\beta\alpha$ jest nilpotentny.

Stwierdzenie (M., 2012).

- Dla każdego $f \in \wedge(M, N)$, $g \in \wedge(N, M)$ mamy $M = \text{Im}(gf)^l \oplus \text{Ker}(gf)^l$ oraz $N = \text{Im}(fg)^l \oplus \text{Ker}(fg)^l$, gdzie $l = m$, gdy $m = n$, lub $l = \min(m, n) + 1$, gdy $m \neq n$. Ponadto, $\text{Im}(gf)^l \cong \text{Im}(fg)^l$.
- M i N nie mają niezerowego wspólnego składnika $\Leftrightarrow \forall (\alpha, \beta) \in B_1 \times B_2$, $\beta\alpha$ jest nilpotentny.

(PM) Maksymalny wspólny składnik

$$M = \text{Im}(gf)' \oplus \text{Ker}(gf)', \quad N = \text{Im}(fg)' \oplus \text{Ker}(fg)',$$

$$\text{Im}(gf)' \cong \text{Im}(fg)',$$

M i N nie mają w.s. ($\neq 0$) $\Leftrightarrow \forall (\alpha, \beta) \in B_1 \times B_2, \beta\alpha$ nilp.

(PM) Maksymalny wspólny składnik

$$M = \text{Im}(gf)' \oplus \text{Ker}(gf)', \quad N = \text{Im}(fg)' \oplus \text{Ker}(fg)',$$

$$\text{Im}(gf)' \cong \text{Im}(fg)',$$

M i N nie mają w.s. ($\neq 0$) $\Leftrightarrow \forall (\alpha, \beta) \in B_1 \times B_2, \beta\alpha$ nilp.

CDS(M, N)

Wejście: $M, N \in \text{mod } \Lambda, m = \dim_k M \leq n = \dim_k N$.

Wyjście: (X, M', N') , dla $X, M', N' \in \text{mod } \Lambda$, t.ż. $M \cong X \oplus M', N \cong X \oplus N'$;

$X \neq 0 \Leftrightarrow M, N$ mają w.s. ($\neq 0$).

(PM) Maksymalny wspólny składnik

$$M = \text{Im}(gf)' \oplus \text{Ker}(gf)', \quad N = \text{Im}(fg)' \oplus \text{Ker}(fg)',$$

$$\text{Im}(gf)' \cong \text{Im}(fg)',$$

M i N nie mają w.s. ($\neq 0$) $\Leftrightarrow \forall (\alpha, \beta) \in B_1 \times B_2, \beta\alpha \text{ nilp.}$

CDS(M, N)

Wejście: $M, N \in \text{mod } \Lambda, m = \dim_k M \leq n = \dim_k N.$

Wyjście: $(X, M', N'),$ dla $X, M', N' \in \text{mod } \Lambda,$ t.ż. $M \cong X \oplus M', N \cong X \oplus N';$

$X \neq 0 \Leftrightarrow M, N$ mają w.s. ($\neq 0$).

- 1 compute basis B_1 of space $\wedge(M, N);$
- 2 compute basis B_2 of space $\wedge(N, M);$
- 3 if $m = n$ then $l := m$ else $l := m + 1;$
- 4 for all $f \in B_1$ do
- 5   for all $g \in B_2$ do {
- 6 $\delta := (gf)^{l-1}g;$
- 7   if $\gamma := \delta f \neq 0$ then
- 8   return $(\text{Im}(\gamma), \text{Ker}(\gamma), \text{Ker}(f\delta));$ }
- 9 return $(0, M, N);$

(PM) Maksymalny wspólny składnik

$$M = \text{Im}(gf)' \oplus \text{Ker}(gf)', \quad N = \text{Im}(fg)' \oplus \text{Ker}(fg)',$$

$$\text{Im}(gf)' \cong \text{Im}(fg)',$$

M i N nie mają w.s. ($\neq 0$) $\Leftrightarrow \forall (\alpha, \beta) \in B_1 \times B_2, \beta\alpha \text{ nilp.}$

CDS(M, N)

Wejście: $M, N \in \text{mod } \Lambda, m = \dim_k M \leq n = \dim_k N.$

Wyjście: $(X, M', N'),$ dla $X, M', N' \in \text{mod } \Lambda,$ t.ż. $M \cong X \oplus M', N \cong X \oplus N';$

$X \neq 0 \Leftrightarrow M, N$ mają w.s. ($\neq 0$).

```
1  compute basis  $B_1$  of space  $\wedge(M, N);$             $\mathcal{O}((mn)^3)$ 
2  compute basis  $B_2$  of space  $\wedge(N, M);$             $\mathcal{O}((mn)^3)$ 
3  if  $m = n$  then  $l := m$  else  $l := m + 1;$ 
4  for all  $f \in B_1$  do
5    for all  $g \in B_2$  do {
6       $\delta := (gf)^{l-1}g;$ 
7      if  $\gamma := \delta f \neq 0$  then
8        return ( $\text{Im}(\gamma), \text{Ker}(\gamma), \text{Ker}(f\delta)$ ); }
9  return  $(0, M, N);$ 
```

(PM) Maksymalny wspólny składnik

$$M = \text{Im}(gf)' \oplus \text{Ker}(gf)', \quad N = \text{Im}(fg)' \oplus \text{Ker}(fg)',$$

$$\text{Im}(gf)' \cong \text{Im}(fg)',$$

M i N nie mają w.s. ($\neq 0$) $\Leftrightarrow \forall (\alpha, \beta) \in B_1 \times B_2, \beta\alpha \text{ nilp.}$

CDS(M, N)

Wejście: $M, N \in \text{mod } \Lambda, m = \dim_k M \leq n = \dim_k N.$

Wyjście: $(X, M', N'),$ dla $X, M', N' \in \text{mod } \Lambda,$ t.ż. $M \cong X \oplus M', N \cong X \oplus N';$

$X \neq 0 \Leftrightarrow M, N$ mają w.s. ($\neq 0$).

```
1  compute basis  $B_1$  of space  $\wedge(M, N);$   $\mathcal{O}((mn)^3)$ 
2  compute basis  $B_2$  of space  $\wedge(N, M);$   $\mathcal{O}((mn)^3)$ 
3  if  $m = n$  then  $l := m$  else  $l := m + 1;$ 
4  for all  $f \in B_1$  do
5    for all  $g \in B_2$  do {
6       $\delta := (gf)^{l-1}g;$   $\mathcal{O}(m^2n + m^3 \log m)$ 
7      if  $\gamma := \delta f \neq 0$  then
8        return  $(\text{Im}(\gamma), \text{Ker}(\gamma), \text{Ker}(f\delta));$  }
9  return  $(0, M, N);$ 
```


(PM) Maksymalny wspólny składnik

$$M = \text{Im}(gf)' \oplus \text{Ker}(gf)', \quad N = \text{Im}(fg)' \oplus \text{Ker}(fg)',$$

$$\text{Im}(gf)' \cong \text{Im}(fg)',$$

M i N nie mają w.s. ($\neq 0$) $\Leftrightarrow \forall (\alpha, \beta) \in B_1 \times B_2, \beta\alpha \text{ nilp.}$

CDS(M, N)

Wejście: $M, N \in \text{mod } \Lambda, m = \dim_k M \leq n = \dim_k N.$

Wyjście: $(X, M', N'),$ dla $X, M', N' \in \text{mod } \Lambda,$ t.ż. $M \cong X \oplus M', N \cong X \oplus N';$

$X \neq 0 \Leftrightarrow M, N$ mają w.s. ($\neq 0$).

```
1  compute basis  $B_1$  of space  $\wedge(M, N);$   $\mathcal{O}((mn)^3)$ 
2  compute basis  $B_2$  of space  $\wedge(N, M);$   $\mathcal{O}((mn)^3)$ 
3  if  $m = n$  then  $l := m$  else  $l := m + 1;$ 
4  for all  $f \in B_1$  do
5    for all  $g \in B_2$  do {
6       $\delta := (gf)^{l-1}g;$   $\mathcal{O}((mn)^2(m^2n + m^3 \log m))$ 
7      if  $\gamma := \delta f \neq 0$  then
8        return (Im( $\gamma$ ), Ker( $\gamma$ ), Ker( $f\delta$ )); }
9  return (0,  $M, N$ );
```

(PM) Maksymalny wspólny składnik

$$M = \text{Im}(gf)' \oplus \text{Ker}(gf)', \quad N = \text{Im}(fg)' \oplus \text{Ker}(fg)',$$

$$\text{Im}(gf)' \cong \text{Im}(fg)',$$

M i N nie mają w.s. ($\neq 0$) $\Leftrightarrow \forall (\alpha, \beta) \in B_1 \times B_2, \beta\alpha \text{ nilp.}$

CDS(M, N)

Wejście: $M, N \in \text{mod } \Lambda, m = \dim_k M \leq n = \dim_k N.$

Wyjście: $(X, M', N'),$ dla $X, M', N' \in \text{mod } \Lambda,$ t.ż. $M \cong X \oplus M', N \cong X \oplus N';$

$X \neq 0 \Leftrightarrow M, N$ mają w.s. ($\neq 0$).

```
1  compute basis  $B_1$  of space  $\wedge(M, N);$   $\mathcal{O}((mn)^3)$ 
2  compute basis  $B_2$  of space  $\wedge(N, M);$   $\mathcal{O}((mn)^3)$ 
3  if  $m = n$  then  $l := m$  else  $l := m + 1;$ 
4  for all  $f \in B_1$  do
5    for all  $g \in B_2$  do {
6       $\delta := (gf)^{l-1}g;$   $\mathcal{O}((mn)^2(m^2n + m^3 \log m))$ 
7      if  $\gamma := \delta f \neq 0$  then
8        return (Im( $\gamma$ ), Ker( $\gamma$ ), Ker( $f\delta$ )); } pomijalne
9  return (0, M, N);
```

Złożoność pesymistyczna: $\mathcal{O}(m^4 n^2 (n + m \log m)).$

(PM) Maksymalny wspólny składnik

MCDS(M, N)

Wejście: $M, N \in \text{mod } \Lambda$, $m = \dim_k M \leq n = \dim_k N$.

Wyjście: (X, M', N') , dla $X, M', N' \in \text{mod } \Lambda$, t.ż. $M \cong X \oplus M'$, $N \cong X \oplus N'$
i X jest maksymalnym w.s. M i N .

(PM) Maksymalny wspólny składnik

MCDS(M, N)

Wejście: $M, N \in \text{mod } \Lambda$, $m = \dim_k M \leq n = \dim_k N$.

Wyjście: (X, M', N') , dla $X, M', N' \in \text{mod } \Lambda$, t.ż. $M \cong X \oplus M'$, $N \cong X \oplus N'$
i X jest maksymalnym w.s. M i N .

```
1  V := M;  W := N;  X := 0;  Y := 0;
2  repeat
3    X := X ⊕ Y;
4    (Y, V, W) := CDS(V, W);
5  until Y = 0;
6  return (X, V, W);
```

(PM) Maksymalny wspólny składnik

MCDS(M, N)

Wejście: $M, N \in \text{mod } \Lambda$, $m = \dim_k M \leq n = \dim_k N$.

Wyjście: (X, M', N') , dla $X, M', N' \in \text{mod } \Lambda$, t.ż. $M \cong X \oplus M'$, $N \cong X \oplus N'$ i X jest maksymalnym w.s. M i N .

```
1  V := M;  W := N;  X := 0;  Y := 0;
2  repeat
3    X := X ⊕ Y;
4    (Y, V, W) := CDS(V, W);
5  until Y = 0;
6  return (X, V, W);
```

Implementacja jest częścią pakietu QPA (ver. ≥ 1.07) dla GAP:
<http://quiverspathalg.sourceforge.net>.

(Procedury `CommonDirectSummand`,
`MaximalCommonDirectSummand`).

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Przykład. $k = \mathbb{Q}$, $\Lambda = \mathbb{Q}[t]$,

$$M := J_2(3) \oplus J_1(4) \oplus J_1(7) \oplus J_1(0)^{11}, \quad \dim_k M = 15,$$

$$N := J_{12}(0) \oplus J_1(3) \oplus J_1(7) \oplus J_2(3), \quad \dim_k N = 16.$$

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Przykład. $k = \mathbb{Q}$, $\Lambda = \mathbb{Q}[t]$,

$$M := J_2(3) \oplus J_1(4) \oplus J_1(7) \oplus J_1(0)^{11}, \quad \dim_k M = 15,$$

$$N := J_{12}(0) \oplus J_1(3) \oplus J_1(7) \oplus J_2(3), \quad \dim_k N = 16.$$

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Przykład. $k = \mathbb{Q}$, $\Lambda = \mathbb{Q}[t]$,

$$M := J_2(3) \oplus J_1(4) \oplus J_1(7) \oplus J_1(0)^{11}, \quad \dim_k M = 15,$$

$$N := J_{12}(0) \oplus J_1(3) \oplus J_1(7) \oplus J_2(3), \quad \dim_k N = 16.$$

oryginalny MCDS(M, N): 43.480 s.

	V, W	HT	VW, WV, VV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 16	0.062	15, 15, 125	18.440	22 879	$J_1(7)$
2	14, 15	0.031	14, 14, 124	16.164	22 818	$J_2(3)$
3	12, 13	0.031	11, 11, 122	8.752	14 762	0

ulepszony MCDS(M, N): 0.405 s.

	V, W	HT	VW, WV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 16	0.031	15, 15	0.156	184	$J_1(7)$
2	14, 15	0.031	14, 14	0.125	185	$J_2(3)$
3	12, 13	0.015	11, 11	0.047	121	0

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Przykład. $k = \mathbb{Q}$, $\Lambda = \mathbb{Q}[t]$,

$$M := J_2(3) \oplus J_1(4) \oplus J_1(7) \oplus J_1(0)^{11}, \quad \dim_k M = 15,$$

$$N := J_{12}(0) \oplus J_1(3) \oplus J_1(7) \oplus J_2(3), \quad \dim_k N = 16.$$

oryginalny MCDS(M, N): 43.480 s.

	V, W	HT	VW, WV, VV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 16	0.062	15, 15, 125	18.440	22 879	$J_1(7)$
2	14, 15	0.031	14, 14, 124	16.164	22 818	$J_2(3)$
3	12, 13	0.031	11, 11, 122	8.752	14 762	0

ulepszony MCDS(M, N): 0.405 s.

	V, W	HT	VW, WV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 16	0.031	15, 15	0.156	184	$J_1(7)$
2	14, 15	0.031	14, 14	0.125	185	$J_2(3)$
3	12, 13	0.015	11, 11	0.047	121	0

Przykład II. $M_{15}(\mathbb{Q}) \ni C :=$ losowa (gęsta) macierz odwracalna.

$$\text{MCDS}(CJ_{15}(3)C^{-1}, J_1(3)^{15}):$$

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Przykład. $k = \mathbb{Q}$, $\Lambda = \mathbb{Q}[t]$,

$$M := J_2(3) \oplus J_1(4) \oplus J_1(7) \oplus J_1(0)^{11}, \quad \dim_k M = 15,$$

$$N := J_{12}(0) \oplus J_1(3) \oplus J_1(7) \oplus J_2(3), \quad \dim_k N = 16.$$

oryginalny MCDS(M, N): 43.480 s.

	V, W	HT	VW, WV, VV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 16	0.062	15, 15, 125	18.440	22 879	$J_1(7)$
2	14, 15	0.031	14, 14, 124	16.164	22 818	$J_2(3)$
3	12, 13	0.031	11, 11, 122	8.752	14 762	0

ulepszony MCDS(M, N): 0.405 s.

	V, W	HT	VW, WV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 16	0.031	15, 15	0.156	184	$J_1(7)$
2	14, 15	0.031	14, 14	0.125	185	$J_2(3)$
3	12, 13	0.015	11, 11	0.047	121	0

Przykład II. $M_{15}(\mathbb{Q}) \ni C :=$ losowa (gęsta) macierz odwracalna.

oryginalny MCDS($CJ_{15}(3)C^{-1}, J_1(3)^{15}$): 2 h.: 57 m.: 13 s.

	V, W	HT	VW, WV, VV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 15	2:47:41.5	15, 15, 15	9:31.5	3 375	0

ulepszony MCDS($CJ_{15}(3)C^{-1}, J_1(3)^{15}$): 6.4 s.

	V, W	HT	VW, WV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 15	1.6	15, 15	4.8	225	0

(PM) Maksymalny wspólny składnik

Przykład. $k = \mathbb{Q}$, $\Lambda = \mathbb{Q}[t]$,

$$M := J_2(3) \oplus J_1(4) \oplus J_1(7) \oplus J_1(0)^{11}, \quad \dim_k M = 15,$$

$$N := J_{12}(0) \oplus J_1(3) \oplus J_1(7) \oplus J_2(3), \quad \dim_k N = 16.$$

oryginalny MCDS(M, N): 43.480 s.

	V, W	HT	VW, WV, VV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 16	0.062	15, 15, 125	18.440	22 879	$J_1(7)$
2	14, 15	0.031	14, 14, 124	16.164	22 818	$J_2(3)$
3	12, 13	0.031	11, 11, 122	8.752	14 762	0

ulepszony MCDS(M, N): 0.405 s.

	V, W	HT	VW, WV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 16	0.031	15, 15	0.156	184	$J_1(7)$
2	14, 15	0.031	14, 14	0.125	185	$J_2(3)$
3	12, 13	0.015	11, 11	0.047	121	0

Przykład II. $M_{15}(\mathbb{Q}) \ni C :=$ losowa (gęsta) macierz odwracalna.

oryginalny MCDS($CJ_{15}(3)C^{-1}, J_1(3)^{15}$): 2 h.: 57 m.: 13 s.

	V, W	HT	VW, WV, VV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 15	2:47:41.5	15, 15, 15	9:31.5	3 375	0

ulepszony MCDS($CJ_{15}(3)C^{-1}, J_1(3)^{15}$): 6.4 s.

	V, W	HT	VW, WV	LT	LE	c.d.s.
1	15, 15	1.6	15, 15	4.8	225	0

Więcej przykładów (również dla innych algebr i ciał): A. M., On the computational complexity of Bongartz's algorithm, *Fund. Inform.* 123 (2013) 317-329,

oraz <http://www.mat.umk.pl/~izydor/pr/mcdsen.html>.

(PI) Problem izomorfizmu

(PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadać, czy $M \cong N$.

(PI) Problem izomorfizmu

(PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadać, czy $M \cong N$.

- „Naiwne” (wprost z definicji), algorytmiczne rozwiązanie (PI) jest bardzo niewydajne (co najmniej wykładnicze!).

(PI) Problem izomorfizmu

(PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadać, czy $M \cong N$.

- „Naiwne” (wprost z definicji), algorytmiczne rozwiązanie (PI) jest bardzo niewydajne (co najmniej wykładnicze!).
- Ale oczywiście:

$$M \cong N \iff \dim_k M = \dim_k N = \dim_k \text{MCDS}(M, N)$$

$\Rightarrow$ rozwiązanie wielomianowe!

(Procedura QPA `IsomorphicModules`).

(PI) Problem izomorfizmu

(PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadać, czy $M \cong N$.

- „Naiwne” (wprost z definicji), algorytmiczne rozwiązanie (PI) jest bardzo niewydajne (co najmniej wykładnicze!).

- Ale oczywiście:

$$M \cong N \Leftrightarrow \dim_k M = \dim_k N = \dim_k \text{MCDS}(M, N)$$

$\Rightarrow$ rozwiązanie wielomianowe!

(Procedura QPA `IsomorphicModules`).

- Istnieją pewne wyspecjalizowane rozwiązania (PI) dla modułów nad pewnymi algebraami (bardziej efektywne niż poprzez m.w.s.).
  - A. M., On the multiplicity problem and the isomorphism problem for the four subspace algebra, *Comm. Algebra*, 40:6 (2012), 2005-2036.
  - P. Dowbor i A. M., On a separation of orbits in the module variety for string special biserial algebras, *J. Pure Applied Algebra* 213 (2009), 1804-1815.

(PI) Problem izomorfizmu

(PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadać, czy $M \cong N$.

(PI') Zbadać, czy $M \cong N$ i jeśli tak jest, znaleźć konkretny izomorfizm $\phi : M \rightarrow N$.

(PI) Problem izomorfizmu

(PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadać, czy $M \cong N$.

(PI') Zbadać, czy $M \cong N$ i jeśli tak jest, znaleźć konkretny izomorfizm $\phi : M \rightarrow N$.

Uwaga. Dla $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$, stwierdzenie, czy $A \sim B$ jest dużo łatwiejsze obliczeniowo niż znajdowanie konkretnej C t.ż. $A = CBC^{-1}$ (“postać Jordana” versus “baza Jordana”).

(PI) Problem izomorfizmu

(PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadać, czy $M \cong N$.

(PI') Zbadać, czy $M \cong N$ i jeśli tak jest, znaleźć konkretny izomorfizm $\phi : M \rightarrow N$.

Uwaga. Dla $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$, stwierdzenie, czy $A \sim B$ jest dużo łatwiejsze obliczeniowo niż znajdowanie konkretnej C t.ż. $A = CBC^{-1}$ (“postać Jordana” versus “baza Jordana”).

Lemat.

Dla $M, N \in \text{mod } \Lambda$ t.ż. $M \cong N$, konstrukcja izomorfizmu $\phi : M \rightarrow N$ może być skutkiem ubocznym omówionego algorytmu na wyznaczanie m.w.s. zastosowanego do M i N .

(PI) Problem izomorfizmu

(PI) *Problem izomorfizmu*. Zbadać, czy $M \cong N$.

(PI') Zbadać, czy $M \cong N$ i jeśli tak jest, znaleźć konkretny izomorfizm $\phi : M \rightarrow N$.

Uwaga. Dla $A, B \in \mathbb{M}_n(k) (\cong \text{mod } k[t])$, stwierdzenie, czy $A \sim B$ jest dużo łatwiejsze obliczeniowo niż znajdowanie konkretnej C t.ż. $A = CBC^{-1}$ ("postać Jordana" versus "baza Jordana").

Lemat.

Dla $M, N \in \text{mod } \Lambda$ t.ż. $M \cong N$, konstrukcja izomorfizmu $\phi : M \rightarrow N$ może być skutkiem ubocznym omówionego algorytmu na wyznaczanie m.w.s. zastosowanego do M i N .

$$\begin{array}{ccccccc} M & = & X & \oplus & X_1 & \oplus & \dots \oplus X_m \\ & & \cong \downarrow f|_X & & \cong \downarrow f_1|_{X_1} & & \cong \downarrow f_m|_{X_m} \\ N & = & Y & \oplus & Y_1 & \oplus & \dots \oplus Y_m \end{array}$$

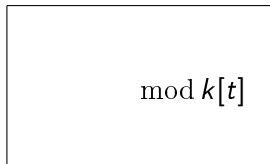
$$\phi := f|_X \oplus f_1|_{X_1} \oplus \dots \oplus f_m|_{X_m} : M \rightarrow N$$

Problemy macierzowe

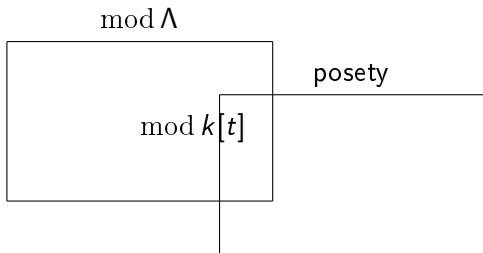
mod $k[t]$

Problemy macierzowe

$\text{mod } \Lambda$

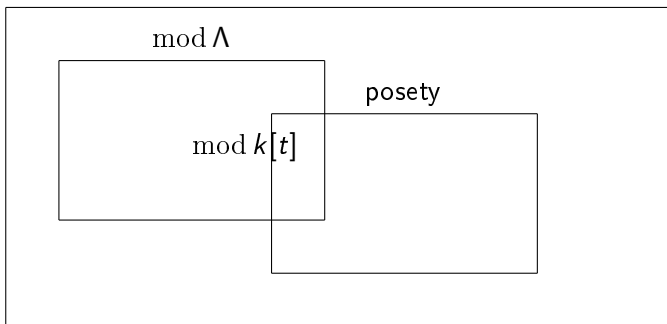

Problemy macierzowe

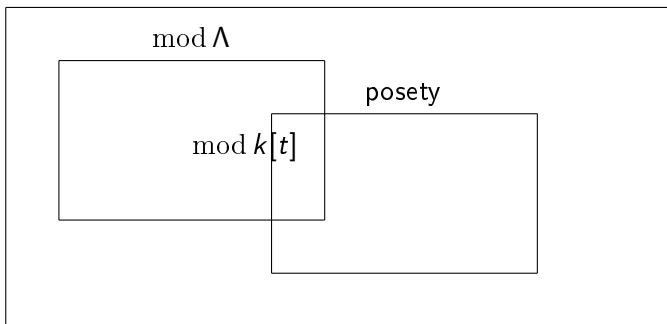
Problemy macierzowe

Dane dla algorytmu *Belitskii'ego* redukcji macierzy

Problemy macierzowe

Dane dla algorytmu *Belitskii'ego* redukcji macierzy

Wyniki

mod Λ

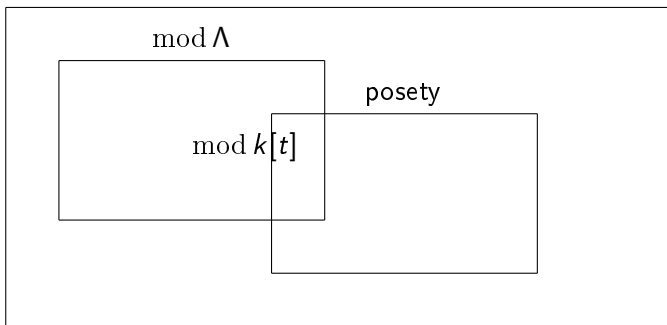
ten referat

- optymalizacja (PM)
- (PM) $\Rightarrow$ (PI)
- (PI')

Problemy macierzowe

Dane dla algorytmu *Belitskii'ego* redukcji macierzy

Wyniki

mod Λ

ten referat

- optymalizacja (PM)
- (PM) $\Rightarrow$ (PI)
- (PI')

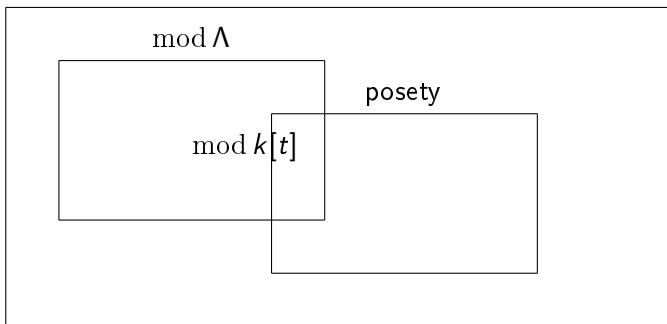
mod Λ

(z P. Dowborem,
H. Meltzerem...)

- (PK)
- (PR)

Problemy macierzowe

Dane dla algorytmu *Belitskii'ego* redukcji macierzy

Wyniki

mod Λ

ten referat

- optymalizacja (PM)
- (PM) $\Rightarrow$ (PI)
- (PI')

mod Λ

(z P. Dowborem,
H. Meltzerem...)

- (PK)
- (PR)

Algorytm **Belitskii'ego**

(z S. Kasjanem)

- (PK): grafy współczynników
- konsekwencje dla posetów
- (PR): (hipoteza) o rozkładzie